בס"ד

– הגליון השבועי של קהילת מכון –

יגדיל תורה

גליון מספר: 90
פרשת מטות - מסעי
העלון מוקדש להצלחת נוחי
בן זהבה ויוסף דורון בן דזי
מאור - 0542390375

לראות את הטוב

הרב יעקב דואני / רב במכון יגדיל תורה ומחבר הספר בית חם

פרשתנו פותחת בענייני הנדרים. אם אדם נדר נדר יש מצוה לקיימו, כמו שאומר הפסוק (ל, ג):

אִישׁ כִּי יִדֹּר נֶדֶר לַה' אוֹ הִשָּׁבַע שְׁבֻעָה לֶאְסֹר אִסָּר עַל נַפְשׁוֹ לֹא יַחֵל דְּבָרוֹ כְּכָל הַיֹּצֵא מִפִּיו יַעֲשֶׂה.

אך מאידך גיסא, מוצאים אנו בגמרא במסכת נדרים מסר אחר (כב ע"א):

ר' נתן אומר: הנודר - כאילו בנה במה, והמקיימו - כאילו מקריב עליו קרבן.

רואים מכאן שלא טוב לנדור, ואם כבר נדר, עדיף שילך לחכם ויתיר את נדרו מאשר לקיימו. מדוע? מבאר הסמ"ג שהחשש הוא שמא יבוא לידי מכשול ולא יקיימו .

אך ישנם נדרים שאם אדם נדר יש מצוה לקיים, והם נדרי מצוה, קבלה טובה שהאדם קיבל על עצמו, ועל זה נאמר (תהלים קטז, יד): "נדרי לה' אשלם". ועל זה אמרו חכמים (אבות פ"ג מי"ג): "נדרים סייג לפרישות".

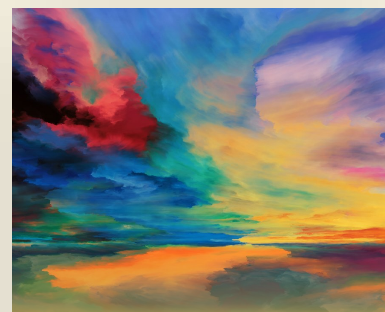
ויש לשאול, מדוע בנדרי מצוה לא חוששים שהאדם לא יצליח לקיים את נדרו?

את התשובה לכך ניתן לתת מהגמרא במסכת ראש השנה (ו ע"א) שמלמדת שאם האדם נדר להביא קרבן או לתת צדקה – כופין אותו, ומקשה הגמרא מהכתוב בפסוק: אִם עֹלָה קָרְבָּנוֹ מִן הַבָּקָר זָכָר תָּמִים יַקְרִיבֶנּוּ אֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד יַקְרִיב אֹתוֹ לִרְצֹנוֹ לִפְנֵי ה'? אלא כופין אותו עד שיאמר "רוצה אני".

רואים שבשורש, בעומקם של דברים – כל יהודי הוא טוב, וצריך רק להוציא את רצונו הטוב החוצה. על כן נדרי מצוה, וכן אם אדם נדר להביא קרבן – כופין אותו לקיים כי זה רצונו הפנימי וסמוכים אנו שיעשה כל שביכולתו לקיים את המצוה.

גישה זו עומדת נגד הנצרות הרואה עוד בתינוק הקטן שאך ייצא ממעי אימו נטיה להיות רשע, וכך כותב אוגוסטינוס, אחד מאבות הכנסייה, בן המאה הרביעית לספירה:

חולשת איברי התינוקות היא חפה מפשע, לא נפשם. במו עיני ראיתי תינוק קנאי - שלא ניחן עדיין ביכולת הדיבור - מביט, חיוור ומלא מרירות, בתינוק שינק אתו.. הלזאת ייקרא תמימות?!"

דברים במחשבה
חשיבות ימי 'בין המצרים' בדורנו

פתרון החידה הקודמת
בדיני הפסק בתפילה

החידה השבועית
כהן שהרג את הנפש

חשיבות ימי 'בין המצרים' בדורנו

הרב אמיר אזולאי/ רב במכון יגדיל תורה מחבר הספר על שלושה דברים

הננו ניצבים בימים אלו בתקופה קשה ועצובה עבור עמנו, שחוזרת ומופיעה על לוח השנה היהודי מדי שנה- תקופת ימי 'בין המצרים'. כבר לפני שנים רבות שעוד היינו נתונים בשפל הגלות, וזרויים בארצות זרות, התכנסו בימים אלו קהילות הקודש ברחבי העולם וציינו בבכי ומספד את החוסר הגדול השורה בתוך ליבנו מעת אשר "גלתה יהודה וירושלים" ונחרב המקדש- בית הדרנו ותפארתנו, מעת אשר פסקה שירת הלויים ועבודת הקרבנות נעלמה מעל במת המציאות.

אלא שנדמה, שבדורנו, "דור הנבילה והתחיה", תקופת בין המצרים מקבלת משנה תוקף וחשיבות. נסביר מעט את הדברים:

הנביא ישעיה (פרק נב' פס' יב') ניבא עבורנו כיצד תתנהל הגאולה האחרונה " כי לא בחיפזון תצאו ובמנוסה לא תלכון כי הולך לפניכם ה' ומאספכם אלוקי ישראל". הנביא מלמדנו יסוד חשוב והכרחי להבנת מציאות חיינו בדורות האחרונים- הגאולה היא תהליך הדרגתי ומתון, שהולך ומתקדם לאיטו לאורך הדורות, וזאת בניגוד לחלק מהדעות הסבורות שהגאולה תופיע בבת אחת ובמהירות מופרזת כדוגמת גאולת מצרים. דברים דומים ניתן לראות גם מדברי חז"ל הבאים (תלמוד ירושלמי מסכת ברכות):

רבי חייא רבא ורבי שמעון בן חלפתא הוו מהלכין בהדא בקעת ארבל בקריצתה וראו איילת השחר שבקע אורה. אמר רבי חייא רבה לרבי שמעון בן חלפתא... כך היא גאולתן של ישראל, בתחילה קמעא קמעא, כל מה שהיא הולכת היא רבה והולכת

לאור הדברים הללו ניתן לראות בבירור שהגאולה הינה תהליך ארוך ומשמעותי שהולך ומתפתח לאורך זמן.

בדורנו בתקופה הנוכחית, ניתן לראות כיצד אנו הולכים ומתקדמים אל עבר מעלות רמות וגבוהות יותר בתהליך הגאולה. אפשר לראות בצורה ברורה כיצד מדינתנו הולכת ומתפתחת בשלל תחומים. במילים אחרות אנו חיים בדור שבו החזון של

אבותינו שחיו בארצות זרות הולך וקורם עור וגידים.

אלא שלצד ההתפתחות הגדולה הזו, שמייצגת התקדמות במהלך הגאולה, טמונה גם סכנה כואבת. לעיתים השפע הגדול והעוצמות הלאומיות של עמנו וארצנו, אינן מותירות הרבה מקום להרגשת החוסר בהעדר המקדש. בשנות העבר, כאשר המצב הכללי של אבותינו בגלות היה קשה מנשוא, היו עיניהם נשואות באופן תדיר אל הגאולה השלימה. הם קיוו וציפו לה בכל רגע ורגע. אולם בדורנו, השפע הגדול עלול להסיט את מבטנו ולו במעט ממטרה חשובה זו.

בתקופת בין המצרים וימי האבל הלאומיים, אנו מצווים לעצור את שטף חיינו, ולהתמקד בדבר אחד- העדר המקדש והעדר הגאולה השלימה. אנו משיבים אל ליבנו את החוסר הגדול שאנו חיים בו ללא עבודת הקרבנות והמקדש. אנו מחדירים אל מוחנו שטרם הגענו אל המנוחה והנחלה.

זהו אפוא התפקיד אולי החשוב ביותר של ימים אלו בעידן הנוכחי- עידן הגאולה. בימים אלו אנו מסירים מעט את המבט מההתפתחות הכללית הענפה שמפעפעת במציאות ללא הרף, ומזכירים לעצמנו, שלמרות כל ההתפתחות האדירה, אנו עדיין לא במקום השלם והנכון. ליבו של העולם- בית המקדש, עדיין לא נבנה. ויותר מכך, תפקיד חשוב זה של תקופת בין המצרים, מסייע לנו למקד את מבטנו ואת ציפייתנו אל הגאולה השלימה, אף לאורך השנה כולה.

שנזכה לגאולה שלימה ולבניין בית מקדשנו במהרה בימנו אמן.

האם נחשב להפסק כשמזכיר דברים שאינם מענין התפילה

הרב מאור תורג'מן / יו"ר מכון יגדיל תורה

ארחות חיים- מכאן שאמרנו שאם הבדיל בשתיהם יצא-

רבינו יונה כתב שכל מי שטועה ומזכיר מאורע של שאר הימים בתפילה שלא בזמנה לא נחשב דבר זה להפסק.

והד"מ (ג) בשם אור זרוע שמ"מ אם אדם טעה והתפלל ביום חול תפילה של שבת או של יום טוב צריך להפסיק אפילו באמצע התפילה מכיון שנראה לחוכא.

פסיקת הלכה:

השו"ע פסק: "הטועה ומזכיר מאורע שאר ימים בתפלה, שלא בזמנה, לא הוי הפסקה".

המ"ב (לז) ביאר שמדובר שהזכיר יעלה ויבא שלא בר"ח וחולו של מועד, או שהוסיף של שבת ויו"ט בחול וכה"ג ונזכר לאחר שגמר הברכה או כל התפילה.

עוד כתב המ"ב (לח) שאם היה נחשב דבר זה להפסקה היה עליו לחזור לראש או לתחלת הברכה שהפסיק בה,

אך רוב האחרונים חולקים על פסק זה וסוברים שלא עדיף זה מאם הפסיק בשיחה באמצע התפילה דפסק השו"ע לעיל בסימן ק"ד סעיף ו' שצריך לחזור לתחלת ברכה, ובג' ראשונות ואחרונות חוזר לתחלת הג', וכן דעת הדרך חיים והחיי אדם.

אך הדרך חיים כתב שכל זה דוקא אם הזכיר דבר שאין שייך לאותו היום כגון שאומר זכרנו וכו' וכתבנו וכו' דאין זמן כתיבה היום או שאמר יעלה ויבא עד לאחר יום ר"ח הזה שהוא שקר מוחלט שהיום אינו ר"ח על כן דינו כשח באמצע תפילה וכנ"ל,

אבל אם לא אמר שקר כגון שאמר זכרנו לחיים ולא אמר וכתבנו, או הבדלה בחונן הדעת שמזכיר מה שחנן לו השי"ת לב להבין ולהבדיל וזה שייך בכל השנה לתת תודה להשי"י שחלק לו לב להבין ומדע לידע או שאמר יעלה ויבא עד ביום ר"ח הזה דלא הוי שקר רק כמוסיף בתפילתו ואף שאסור להוסיף בג' ראשונות ואחרונות מ"מ לא נחשב כשח.

והחיי אדם כתב שבין לענין שיחה בשוגג בתפלה ובין לענין שהזכיר דבר שלא בזמנו- בדיעבד אם לא חזר לתחלת הברכה כיון שסיים הברכה אף שהוסיף בה דבר שלא כענינו אינו רשאי לחזור, וכ"ש אם כבר השלים תפלתו.

ובבה"ל כתב שגם לדעת האחרונים המחמירים שנחשב להפסק ועליו לחזור- מבואר שלענין תפילת תשלומים כגון מי שלא התפלל מנחה בראש חודש או בשבת או בשאר מועדים שמתפלל ערבית שתיים, והזכיר בתפלה של תשלום ראש חודש או שבת או מאורע שאר מועדים כיון שתפילה זו בא לתשלום היום שעבר הסכימו הרבה אחרונים שלא הוי הפסק.

והרמ"א פסק: "מיהו אם נזכר שטעה, פוסק אפי' באמצע הברכה".

שאלת השבוע

כהן שעשה תאונה והרג את הנפש האם יכול להמשיך לישא כפיו?

ר׳ יעקב אסולין —זכה בשובר לרכישה בקורסים של 100 ש״ח

את הפתרונות יש לשלוח למייל או לוואטסאפ של המכון עד יום רביעי

myagdiltora@gmail.com / 0542390375

מזל״ט ואיחולים

העלון מוקדש לרפואת חנה אזולאי בת סוליקה

ולעילוי נשמת מסעוד בן עיישה ושרה בת חנה

ודוד רחמים בין עישא ואברהם ז״ל

ניתן לשלוח מזל״ט או איחולי ברכה למייל או לוואטסאפ של המכון עד יום חמישי.

אך ביהדות, מאמינים בכל אדם ואדם שהוא טוב ביסודו, וממילא רצונו הפנימי הוא טוב, וכן על האדם להכיר את עצמו ולהבין שגם הוא טוב מיסודו, ואם האדם יכיר בטובת עצמו יוכל גם להיות פנוי להכיר את טובתו של חברו.

ונסיים במילות השיר המפורסם של רבי אלימלך מליזנסק:

אדרבה,

תן בלבנו שנראה כל אחד מעלות חברינו ולא חסרונם

ושנדבר כל אחד את חברו בדרך הישר והרצוי לפניך,

ואל יעלה בליבנו שום שנאה מאחד על חברו חלילה..

ותחזק אותנו באהבה אליך

כאשר גלוי וידוע לפניך שיהא הכל נחת רוח אליך..

אמן כן יהי רצון.

שבת שלום!